

Notat

MILJØMINISTERIET

Miljøstyrelsen

Miljøteknologi
J.nr. MST-109-00223
Ref. JA
Den 9. december 2009

Notat om sammenhængen mellem de nationale bæredygtighedsstrategier, EU's Bæredygtighedsstrategi og Lissabon-strategien samt sikring af sektorintegration.

Bæredygtig udvikling i EU – strategiens indhold

Bæredygtig udvikling er et overordnet mål for EU, som er nedfældet i traktaten og dermed styrende for alle EU's politikker og aktiviteter. EU's bæredygtighedsstrategi fra 2006, som bygger videre på den oprindelige strategi fra 2001, er en overordnet, tværgående og langsigtet strategi. Strategien opstiller en række overordnede målsætninger i forhold til miljøbeskyttelse, social lighed og samhørighed, økonomisk velstand og EU's internationale forpligtelser. Hertil kommer en lang række principper, som er styrende for alle EU's politikker, herunder bl.a. fremme og beskyttelse af de grundlæggende rettigheder, solidaritet inden for og mellem generationerne, borgerinddragelse, forsigtighedsprincippet og forurenere betaler-princippet.

Strategien understreger også behovet for at udnytte synergierne i forhold til Lissabon-strategien, som på kort og mellemlangt sigt skal bidrage til at øge konkurrenceevnen og fremme økonomisk vækst og beskæftigelse.

EU's bæredygtighedsstrategi har opstillet syv centrale udfordringer med tilhørende mål, operationelle målsætninger og foranstaltninger:

- Klimaforandringer og renere energi
- Bæredygtig transport
- Bæredygtig produktion og forbrug
- Forvaltning af naturressourcer
- Sundhed
- Social inklusion, demografi og migrationer
- Global fattigdom).

Strategien adresserer herudover en række tværgående politikker der bidrager til videnssamfundet:

- Uddannelse og erhvervsuddannelse
- Forskning og udvikling
- Finansiering og økonomisk instrumenter

Sammenhæng mellem de nationale strategier og EU's bæredygtighedsstrategi, samt sikring af sektorintegration

EU's bæredygtighedsstrategi opfordrer alle medlemslande til senest i 2007 at udarbejde en national strategi for bæredygtig udvikling.

I Danmark udgør "Vækst med omtanke – Regeringens strategi for bæredygtig udvikling" - en overordnet strategi med mål og delmål. Strategien omfatter de elementer, som er særligt relevante i en dansk sammenhæng, og er dermed tæt koblet til EU's bæredygtighedsstrategi, hvor det er relevant. Den danske bæredygtighedsstrategi udstikker den overordnede retning og prioritering, som danner grundlag for konkret udmøntning i relation til de konkrete sektorer og til de regionale og lokale indsatser.

EU's bæredygtighedsstrategi lægger op til, at det europæiske netværk for bæredygtig udvikling udgør rammen for udveksling af erfaringer og god praksis, ligesom netværket kan bruges til at øge integrationen af bæredygtighed i forhold til konkrete sektorer og i forhold til den regionale og nationale indsats.

Med hensyn til sektorintegration har Rådet for almindelige anliggender ifølge strategien til opgave at sikre den horisontale koordinering af EU's bæredygtighedsstrategi, mens andre rådsformationer skal kontrollere gennemførelsen indenfor deres respektive ansvarsområder.

På miljøområdet gennemføres i Danmark miljøvurderinger forud for beslutninger, der kan påvirke miljøet væsentligt. Det gælder bl.a. lovforslag og beslutninger i Folketinget, nationale eller regionale planer og programmer for infrastruktur, byggeri, energi, kommuneplaner og konkrete anlægsprojekter, som må antages at kunne påvirke miljøet væsentligt.

Som overordnet og langsigtet strategi er EU's bæredygtighedsstrategi en vigtigt løftestang for konkrete politikforslag både indenfor konkrete sektorer og af tværgående karakter. Bæredygtighedsstrategien miljømæssige ben udgør det strategiske sigte for EU's miljøhandlingsprogrammer, som igen danner rammen for prioritering og konkretisering af miljøpolitikken i EU og i vid udstrækning også i medlemslandene.

Sammenhæng mellem EU's bæredygtighedsstrategi og Lissabon-strategien

EU's bæredygtighedsstrategi peger på behovet for at udnytte synergierne mellem bæredygtighedsstrategien og Lissabon-strategien, idet der lægges vægt på, at bæredygtighedsstrategien med sit langsigtede perspektiv især vedrører livskvalitet, lighed indenfor og mellem generationer samt sammenhæng mellem alle politikområder. I strategien anerkendes den rolle, som den økonomiske udvikling spiller for overgangen til et mere bæredygtigt samfund. Lissabon-strategien bidrager til det overordnede mål om bæredygtig udvikling med særligt fokus på initiativer og foranstaltninger, som på kort og mellemlangt sigt skal bidrage til at øge konkurrenceevnen og fremme økonomisk vækst og beskæftigelse. De to strategier supplerer således hinanden.

I Kommissionens meddelelse fra juli 2009 om integration af bæredygtighed i EU's politikker lægges der vægt på behovet for at skabe større synergi mellem bæredygtighedsstrategien og Lissabon-strategien samt andre tværgående EU-strategier.

Dette støttes fra dansk side, idet der samtidigt lægges vægt på, at bæredygtighedsstrategien fortsat er langsigtet, overordnet og separat.

I forbindelse med drøftelserne om den kommende Lissabon-strategi efter 2010 understregede EU's miljøministre senest på rådsmødet den 21. oktober 2009 "behovet for at styrke forbindelsespunkterne mellem Lissabon-strategien og EU's strategi for bæredygtig udvikling, bl.a. med hensyn til opfølgning og overvågning, for at fremme synergier, komplementaritet og sammenhæng".

Den politiske debat blandt EU's udenrigsministre i forbindelse med Rådsmødet den 16. november 2009 fokuserede ligeledes på sammenhængen mellem bæredygtighedsstrategien og andre EU strategier.

Det svenske formandskab har udarbejdet en formandskabsrapport som input til drøftelserne om EU's bæredygtighedsstrategi på mødet i Det Europæiske Råd den 10. - 11. december 2009. Én af de hovedudfordringer, der peges på i forhold til bæredygtighedsstrategiens fremtidige rolle, er netop at sikre strategiens gennemslag i forhold til andre EU strategier, herunder også Lissabon-strategien, og dermed skabe sammenhæng mellem kortsigtede og langsigtede målsætninger og mellem de forskellige sektorer. Rapporten anbefaler, at Kommissionen fortsat analyserer mulighederne for at styrke sammenhængen mellem de to strategier og andre tværgående strategier.